

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrť leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravišništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Dogodki v Ptuj. — Kranjska politika. — Bosna in Hercegovina. — Politične vesti. — Koroško: Razno. — Kranjsko: 23. skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. Razno. — Raznoterosti. — Književnost. Podlistek: Usoda.

Dogodki v Ptuj.

Nedeljski dogodki v Ptuj. so razburili mirno slovensko kri do skrajnosti. Demonstracij proti slovenskim skupščinarjem družbe sv. Cirila in Metoda je bilo kolikortoliko pričakovati, ker so ptujski Nemci nalašč v ta namen sklicali nemški protestni shod na isti dan ter povabili rojake iz celega Štajerskega na pomoč. Da bo pa ta „kulturni“ narod divjaško napadel mirne Slovence, da bo kri tekla, tega ni mogel nihče slutiti.

In zgodilo se je v tem gnezdu, ki je popolnoma odvisno od slovenske okolice, da so bili mirni skupščinarji na milost in nemilost izročeni ptujski fakinaži, da so bili v nedeljo popolnoma brezpravni, ker jih ni ščitila nobena oblast, pač pa je ona oblast — mestna policija oziroma županstvo — takorekoč aranžirala napad. Napadalec divjaki niso bili aretirani, pač pa Slovenci, če so se le ganili in če so protestirali, da bi se jih pobijalo na tla. Policija je sama dajala fakinaži korajžo, da je tolkla z debelimi gorjačami po glavah skupščinarjev, metala kamne in jajca, s kemičnim črnilom napolnjena, ter ropala klobuke in celo denar.

To nemško junaštvo pod zaščito policije se je posebno jasno pokazalo v tem, da jih je šlo sto na enega ter ga do krvi pobijalo.

Ne moremo najti izraza za to tolovajsko postopanje nemških kulturonošcev, ki so s tem izzvali boj na nož. Po sebi je umevno, da se morajo zdaj najhujše posledice izvajati po celi Sloveniji zoper Nemce.

Usoda.

Novela. Spisal Josip Premk.

(Dalje.)

V.

Minulo je dve leti.

V lahni, poletni obleki je stopal Bonifacij od kolodvora, kamor je pravkar dospel z brzovlakom od Dunaja, namenjen na počitnice k učitelju Jurju. Njegovo lice se ni mnogo spremenilo, oči so mu zrle še vedno tako samozavestno, skoro oblastno, hoja energična, le brki pod nosom so bili nekoliko bujnejši.

Prva njegova pot je bila seveda k juristu Mikušu, s katerim sta si bila še vedno dobra prijatelja.

„O presrečne oči, ki te gledajo, moj stari grešnik!“ je vzkliknil radostno Mikuš.

In po stari posnemanja vredni navadi sta jo krenila k „trem solzam“, kjer se je točila, kot je trdil Mikuš, „nebeška tolažba.“

„Amice, tempora mutantur, — kaj ne, je dejal stric Dolef, ki je skoro vedel, da bo umrl za svinjakom in mu bodo pele žabe turobni „dies irae...“

„Ni tako, prijatelj!“ mu je oporekal Bonifacij in povzdignil kupo. „Ni tako, prijatelj!“

Najprej je potreben ravno po spodnještajerskih mestih gospodarski boj. Nemci se v teh mestih vzdržujejo le umetno, na ta način, da njih trgovce in obrtnike podpira slovenska okolica. Ravno trgovci in trgovski službenci so največ povzročili napade, bili so najhujši, zato pa naj bi bila sramota za vsakega Slovence, ko bi še kedaj hodil v nemško prodajalno ter podpiral svoje pobijalce. To načelo se mora izvajati tudi na Kranjskem, počenši v Ljubljani, in nemška nadutost se bo skoro klonila in postali bodo ponižni kakor jim gre.

Drugič se mora izvajati tudi družabni bojkot. Ne rečemo, da bi se z Nemci ne občevalo, toda mora se z njimi govoriti le slovensko. Če je v Ljubljani družba deset Slovencev in dva Nemca, tedaj tema dvema na ljubo govori cela družba nemški, čeprav znata Nemca prav tako dobro slovenski. To mora nehati, najsi bo potem prijateljstvo še tako iskreno. Bodimo značajni in ne pljuvajmo v lastno skledo, kar storimo s tem, ako dajemo nemškemu jeziku prednost. Ona mehkost in skromnost, ki diči nas Slovence, je le znak nezavednosti, ki mora izginiti, ako hočemo sploh, da se nas vpoštevava.

Kongres slovanskih časnikarjev je dokazal, kako velika je družina slovanska in da imamo složni in vpoštevajoči slovansko vzajemnost veliko moč in tudi nadvlado v Avstriji, kjer nas je več nego Nemcev. Odločni in vztrajni izvajajmo geslo „Svoji k svojim“ in zavračajoč vsako nasilnost bomo tudi nasilno lahko pokazali, kaj smo in kaj moremo.

Dogodki v Ptuj. so pa tudi resen opomin vsem pravim rodoljubom, da se moramo združiti za obrambno delo. Če so torej nasprotniki družbe sv. Cirila in Metoda res Slovenci, če res čutijo narodno, tedaj mora pone-

Stric Dolef je bil filozof svoje vrste in ako je bil njegov konec nekoliko bolj vagabundski, s tem še ni rečeno, da je bil vagabund tudi on. Sicer vem — kam meriš s tem — ali veruj, jaz nisem ne Lovro Kvas, ne kak drug idealen možakar, ampak popolnoma človek našega časa. Bridka resnica, prijatelj! Manic ni več, tudi Schillerjevih Amalij ne, ampak dekleta so, ki računajo z življenjem prav tako kot branjevke s hruškami, — dekleta, ki hočejo biti srečne ali vsaj zadovoljne, ne samo v ljubezni, ampak tudi v drugem oziru. Bogme, Olga je storila prav. Premišljeval sem, presojal in prišel do prepričanja, da je storila zelo pametno in jaz jo ljubim še prav tako, kot nekda in ona tudi mene. Morda se ti zdi ta najina ljubezen nekako čudna, ali kaj hočeš, ko nismo vsi enaki. Sicer pa čemu premišljati! Ljubezen in filozofija sta si veliki sovražnici! Ljubi, uživaj — a bodi gluh in slep! To je vse, in kdor se ravna potem — ako mu je namreč dana prilika — izpolnuje vse, kar zapoveduje ljubezen. Sicer pa je — ljubezen — jako zastarela beseda!“ ...

Bonifacij je zamahnil z roko, kot da preganja muhe in Mikuš ga je pogledal nekako začudeno.

hati njih nasprotstvo in sloga zavladati v delu za obrambo naroda pri vseh strankah.

Kaj so dosegli po razporu na lanski skupščini družbe sv. Cirila in Metoda? Ničesar, družba ni propadla, ni oslabela, marveč njeno delovanje je bilo veliko intenzivnejše, njeni dohodki večji in uspehi lepši, da smo naravnost ponosni na to družbo. Pač so nasprotniki nekaj dosegli, to namreč, da jim je ostal pečat nenarodnosti, pečat razdora na čelu, ki vzbuja tudi pri njih somišljenikih jezo in nevoljo. Zakaj pa nekateri njih pristaši še zdaj delajo za družbo? Ker uvidijo, kako potrebno, za slovenski narod naravnost rešilno, je družbino delo in ker uvidijo, da se ni nikomur krivica zgodila in da je družba v isti smeri nadaljevala svoje delo kakor poprej.

Bodi torej slovenskim nasprotnikom tolovajski napad v Ptuj. resen opomin v zadnji uri, da pospešujejo delo družbe, sicer bo splošno ogorčenje zavaladalo pri rodoljubnih njih pristaših in škodo bodo imeli sami.

Mi pa na delo, pokažimo tem priseljencem, da so od nas odvisni in če ne bo naš denar tekkel v njih blagajnice, bodo s praznim želodcem odvandrali proti severu, v njih blaženi rajh, ki si ga tako vroče želijo! Mi jim ga le privoščimo!

Kranjska politika.

IV.

„Vodstvo narodnonapredne stranke premalo dela.“ To očitane se vedno sliši od pristašev, bodisi v mestu, bodisi na deželi, kakor hitro S. L. S. zopet doseže kak uspeh. Take besede padajo zlasti rade v gostilnah pri čaši vina, kjer se navadno rešuje napredna misel na Kranjskem in zabavlja proti klerikalcem.

„Ne ugovarjam, Bonifacij. Nekaj že več — že iz lastnih izkušenj lahko, ali veruj mi, da me vse te tvoje sodbe o njej in njeni ljubezni ne zanimajo mnogo — pa ne zameri. Povej mi raje, kako vraga je to prišlo, da se je poročila?“

Bonifacij se je nasmehnil.

„I, no! Saj se spominjaš tistega dne pred dvema leti, ko sem ti dejal, da ji ponesem zvečer knjigo in ji povem, kar mislim. Kaj ne, da se spominjaš!? No, pozneje se nisva mnogo videla in tudi ne mnogo o tem govorila. Ali resnično! Ko bi ti hotel pripovedovati vse malenkosti od konca do kraja, bi ti podaril snov za roman, ki bi bil morda malo neverjeten, ali vendar resničen. No, vidiš — tisti večer sem prišel k njej — ej, še sedaj se natanko spominjam, kako je ležala tam na otomanu z rdečo pentljo v laseh, ljubka in lepa, da sem ves trepetal. No, in povedala sva si, da se ljubiva? Lep je bil tisti večer, in morda ne bo več takega. Zaljubljen sem se popolnoma in odhajal sem od nje — nor. K pogrebu soproge Jurja sem prišel kar nekako vesel, dasi bi se spodobilo, da nakremžim obraz v otožne gube. Pa ni šlo in ni šlo. Venomer sem mislil na njo in še v

Če je to očitano opravičeno ali ne, ne bomo raziskovali. Dotičnim damo pa v pomislek in razmotrivanje naslednje. Vodstvo obstoji iz izvrševalnega odbora in iz shoda zaupnikov. Izvrševalni odbor sestoji iz par gospodov, od katerih se eden ali dva prav resno trudita, drugi ne. Na shodih zaupnikov se dajo inicijative in direktive in zdaj je dolžnost somišljenikov, da začno delati in se ravnati po navodilih, ki jih daje vodstvo. Vodstvo ne more samo vsake stvar v roke vzeti, delati zanjo in jo dovršiti. Pri nas imamo veliko narodnega in drugega dela in ni skoro niti enega človeka, ki bi se mogel posvetiti izključno delu za stranko. Zahteva se pa vedno, vodstvo naj stori to, naj stori ono, vodstvo naj gre v ta kraj na deželi in osebno poseže vmes; polno takih zahtev, katerim je nemogoče ugoditi, ako se ne razdeli delo.

Razdelitev dela bi se morala vpoštevati, ako se hoče priti do pozitivnih uspehov. Pri tem pridemo na to, kar smo v zadnjem članku označili kot praktično in sistematično. Najprej naj bi se začelo v Ljubljani.

Ljubljana je razdeljena na več okrajev, od katerih imajo zdaj trije svoja napredna politična društva. Ustanoviti bi se morali še najmanj dve taki društvi in ta društva naj bi postala ognjišče vsega organizatoričnega dela za stranko.

Centrale nimamo, kakor jo ima klerikalna stranka v krščanskosocijalni zvezi v Unionu in en sam prostor bi tudi ne bil primeren za Ljubljano, ker bi centrala imela preobsežen delokrog, zato so najbolj pripravna krajevna politična in izobraževalna društva.

Pri delovanju teh društev bi se pa moralo v prvi vrsti gledati nato, da se pritegne k delu mlade, za stvar vnete ljudi iz vseh stanov, počenši od delavcev do akademikov. Pristaši enega okraja so več ali manj znani med seboj, zato jim je tudi lažje, povabiti tega ali onega v društvo, ki potem zopet pripelje svoje znanee in prijatelje. Prične se z društvenimi sestanki, na katerih se dogovori vsopred društvenega delovanja. Na te sestanke bi morala priti naša „višja“ gospoda ter kakor enaki med enakimi sedeti med delavci, obrtniki in nižjimi sloji. Malo več demokratizma je jako potrebno in le na ta način se bo pridobilo zupanje in ljubezen pri nemeščanskih ljudeh.

Živimo v dobi enake in splošne volilne pravice, v dobi, ko ima vsaka oseba ne glede na socijalni položaj enake državljanske pravice. Dotični ni napreden, ki ima predsodke pred tem, da bi sedel skupaj s človekom, ki si z rokami služi kruh, in da bi mu prijateljski stiskal žuljavo desnico. Bodimo demokratični v duhu in dejanju in pridobili si bomo najinteligentnejše ljudi vseh stanov. Zelo napačna je sodba onih naprednjakov, češ, da si napredna stranka ne more pridobiti nižjih slojev, ker je preveč meščanska. Nikakor ne, pač pa narobe,

trenotju, ko so spuščali v jamo krsto, me je nadlegovala misel na trenotek, ko zopet objamem Olgo. Že drugi dan sem se potom poslovil zopet od učitelja Jurja, ki mi je dejal, da se preseli takoj v mesto, ko pride na njegovo mesto drugi. Premoženje ima — sem si mislil — in mene bode vseeno lahko podpiral tudi brez tiste učiteljske plače, in bil sem vesel. Do lepšega življenja je imel vsekakor pravico, saj je štel komaj štirideset let. In odšel sem. Z Olgo sva se potem ljubila cele dolge večere, ljubila tako otroško in tako divje, kot se ljubijo malokateri. Da, Olga do tedaj še ni nikdar resnično ljubila. In Jurij je prišel čez dva meseca v mesto. Nabavil si je lepo stanovanje, denarja je imel dosti in živel je brezskrbno kot ptica pod nebom. Prišel je tudi večkrat k meni in nekega večera ravno, ko je bila pri meni Olga. Da se ljubiva, mu nisem povedal, seznanil sem ga ž njo kot z mojo znanko — sosedo — no, tisti večer sta se videla prvič. In potem je prihajal pogostejše. V jeseni sem odšel jaz na Dunaj. Z Olgo sva si dopisovala vedno pridno pisma polne ljubezni, do tistega časa, ko mi je povedala odkritosrečno, da odstopi od gledališča in postane žena — Jurja. Jaz seveda tega nisem verjel in bil sem

ravno zato jih lahko pridobi in sicer najboljšo, ker je napredna.

Vsak inteligenten človek je kolikortoliko svobodomiseln in se bo gotovo rajše oklenil napredne stranke nego klerikalne. Dati mu je pa treba priliko, da se bo čutil v stranki domačega in da bo, ko se mu razloži cilje in namene stranke, tudi z veseljem in navdušenjem delal za stranko. Danes ne delajo politike samo meščanski in drugi stanovi, ki posedujejo, dela jo tudi delavec in sploh vsak državljani, ki je organiziran. Nato se je treba ozirati in prinešti v stranko več demokratičnega duha, da bo lahko vsak napreden Slovenec simpatiziral ž njo.

Na sestankih torej naj bi se društveniki spoznavali med seboj ter postali ena velika rodbina, ki bi jih poleg prijateljstva vezala tudi politična organizacija. Pri sestankih se kmalu uvidi, kateri društveniki bi bili pripravljeni za podrobno delo. In tem je treba napraviti tečaje ter jih vzgojiti v dobre zastopnike napredne stranke ter v govornike.

Nič bolj ne manjka napredni stranki kakor ljudskih govornikov. Pri vsaki strankini prireditbi in na shodih se vidi vedno skoro ene in iste govornike, ki so sicer popolnoma na mestu, toda ljudstvo zahteva več raznoličnosti, zahteva, da mu kdo iz njih srede govori v dušo, to je oseba, ki ga razume in zna udariti na pravo struno. Takih govornikov nima stranka nič, ker jih ni znala vzgojiti. Pri nas večinoma nastopajo akademično izobraženi ljudje, ki so sicer dobri govorniki, toda pravega le ne zadenejo. Učinek njih govorov je v tistem hipu velik, toda v srcih poslušalcev vsaj za pozneje ni zasadil korenin.

Treba je torej vzgojiti sposobne ljudi v te namene in tu bi bila naloga političnih in izobraževalnih društev, da store to v svojem delokrogu. Prirediti govorniške in socijalne tečaje, dati priliko ljudem, da najprej v ožjem krogu tovarišev govorijo in da potem javno nastopajo, to bi bilo najprej potrebno. Stranka ima še veliko navdušenih pristavev, ki se pa ne upajo kot govorniki nastopiti, misleč, da nimajo daru in boječ se, da se ne blamirajo. Zato se jih mora učiti in jim dati pogum k javnemu nastopu. Dandanes čita vsakdo več ali manj časopise in knjige in je poučen o dnevnih vprašanjih; zlasti pa o „kranjski politiki“ se vsakdo dobro spozna. Take inteligentne ljudi iz vseh stanov vzgojiti za govornike in jih tudi še nadalje izobraževati s predavanji v posameznih strokah, v prvi vrsti v politiki in domačem narodnem gospodarstvu, bi bil najvažnejši smoter takih tečajev.

Obča predavanja so jako dobra, toda strankinim namenom ne služijo toliko, kakor sistematično prirojeni tečaji, ki naj bi se vršili v političnih društvih. V Ljubljani so tla jako ugodna za to, tudi v večjih mestih na deželi bi se dalo mnogo doseči, ko bi se zavzelo za

gotov, da se samo šali, saj mi tudi Jurij ni nikdar nič pisal o tem. V vseh njegovih pismih je omenil njo samo enkrat in še to le s pohvalo o neki igri. Ali ta šala je postala resnica. Danes je že eno celo leto — njegova žena — „Čudno!“ — je zavzdihnil Mikuš in izpraznil kozarec; Bonifacij pa je nadaljeval:

„Lansko leto nisem prišel na počitnice, — ostal sem na Dunaju, kot veš, dasi bi lahko prišel, ker Jurij niti danes ne ve, da sva se z Olgo kdaj ljubila. Ljubi jo, kot mi ona piše — do blaznosti.“

„Olga ima pač čudne nazore o ljubezni,“ se je nasmehnil Mikuš,

„Čudne? Skoro prav take kot jaz!“ mu je odvrnil Bonifacij. „Ljubezen gojiti do ženske je kaj lahko; a ljubiti jo, kot zahteva ljubezen, — to je malo težje. Pregrešiš se, da sam ne veš kdaj! Kolikor toliko živalskega je v vsaki ljubezni, ako ne takoj od početka, pa vsaj s časom! Ljubiti se more le kak višji vzor, ne pa ženska, ki je prav tako iz mesa in krvi kot mi in je torej neumno povzdigati jih tako visoko. V Olgi sem videl vedno le žensko, katero sem ljubil kot se ljubi žensko — in nič drugega. Ženske pa so mnogo ljubljene in to

stvar v vsakem okolišu nekaj vstrajnih in uglednih strankinih somišljenikov.

Nedeljo za nedeljo prireja S. L. S. shode na vseh koncih in krajih, o prireditbi narodnopa-prednih shodov pa ni čuti ne duba ne sluha. Premalo ljudij je, ki bi nastopali kot govorniki, to je glavna napaka. Nekateri so se tudi že trudili in se zanašajo: kadar bo čas, bodo že naši nastopili. A to je huda napaka, če ljudje slišijo samo eno plat zvona, od druge pa nič. Indiferentne ljudi, zlasti mladino, se ravno na shodih lahko pridobi, a če teh shodov ni, se k večjemu zgodi, da se omahljive pristase vsled agilnosti nasprotne stranke izgubi.

Zgoraj smo le nekaj glavnih misli in nasvetov objavili, v podrobnosti se v listu ne moremo spuščati, to bi bila naloga odborov krajevnih društev, ki bi si vsled poznanja razmer lahko priredili najboljši sistem za uresničenje naših nasvetov.

Rečemo pa še enkrat: brez dobrih in na ta način vzgojenih delavcev ne bo stranka napredovala, pač pa nazadovala!

Bosna in Hercegovina.

Za „Den“ napisal A. Stachovič, delegat ruskega tiska na praškem slovanskem shodu in bivši član druge dume. Pisatelj je dal ta članek tudi našemu uredništvu na razpolago.

Spadam v število vdeležencev praškega slovanskega shoda, ki so odpotovali iz drage jim sedaj Prage junaški in optimistično navdušeni in prepričani, da ne ostane vse, kar je bilo rečeno in rešeno na shodu, le krasna misel v lepo izrečenih besedah, ampak da se prav hitro nastopi od besed k delu — k delu ogromne važnosti in pri tem ne le velike moralne, ampak tudi visoke realne, materialne vrednosti.

Prepričan sem, da se bo delo slovanskega zedinjenja, vzajemnosti — vzajemna pomoč vseh slovanskih narodnosti, od katerih so mnoge sedaj slabe in zaradi tega teptane, udejstvovalo in imelo znak ogromne velike važnosti — to razmotrivanje daje mi pravico in nagon obrniti pozornost plemenitega češkega naroda na docela izjemno stališče dveh slovanskih zemelj, katerih situacija je stopila v ospredje kot nasledek dogodljajev velike mednarodne važnosti, ki so se izvršili že po praškem shodu.

Govorim o Bosni in Hercegovini.

Ne bom govoril o vsled svoje brezpravnosti popolnoma izjemnem položaju teh bratov Slovanov, ki ne uživajo polno svojih državljskih pravic vsled tega, ker njihove zemlje formalno ne pripadajo k oni državi, katerih del brezdomno tvorijo. Ne bom kazal na tamošnje vsled svoje neprilicne krutosti kričeče zasledovanje tiskanega slova, ki je tako jasno razvidno v slučaju časopisa Otačbina, izhajajočega v Banjaluki, kjer so bili od vojnega sodišča obsojeni na težke kazni nele avtor in-

je vse! Katero ljubiš, to pač ljubiš, ker ti tako zapoveduje tvoje dobro ali bolje slabo nagnjenje brez ozira na kvantiteto ali kvaliteto!... Kdor pa si želi več — na primer, da bi dobil popolnoma nedotaknjeno — je to že naravnost živalsko, ker s tem ne misli povečati svoje ljubezni, ampak le svoje živalsko poželenje... In s tega stališča mi je pač vseeno, ali je Olga žena Jurija, tvoja ali kakega drugega. Njeno srce je moje, njena ljubezen je moja, vse, kar pa je nižjega kot to, prepuščam drugim, ker s svojo ljubeznijo mi je podarila že tudi ona vse... Da, in tisto darovanje je bilo čisto, ker mi je darovala iz ljubezni, ne pa samo iz strasti, ki prečesto stopa na mesto ljubezni...

Mikuš se je nasmehnil, si prižgal smodko in s pogledom, uprtim v polno čašo, odgovoril:

„No, prerekal se zaradi tvojih nazorov ne bom. Ampak, da poezije ni v njih niti mrvice, o tem bodi prepričan. Ljubezen pa, brez poezije, brez tiste nežne ali vendar nagnjenosti do dekleta, se mi zdi skoro nemogoča ali vsaj tega imena gotovo ne vredna!“

„E, da, že vidim, da si star. Star si, prijatelj in „Marjetica“ ti je gotovo ljuba povest. Pa nič za to, — tudi takih je potreba — vsak

kriminiranega članka, ampak tudi njega stavci in mirni prodajalci, katerih cela krivda je obstojala v tem, da so kakor člani izdajalskega društva zbirali sredstva za izdajanje lista. — Član praškega shoda, poslanec dr. Baljak, je razjasnil izborni vse to v svojem govoru v državnem zboru dne 3. junija 1908.

Sedaj se je situacija Bosne in Hercegovine poslabšala. Njen položaj je prava izjema med evropskimi deželami. Kakor znano, odreja avstro-ogrsko vlada Bošnjakom polne državljanske pravice in se izgovarja, da tvorita ti zemlji del turške države in sta bili le začasno vsled berlinske pogodbe okupirani od avstro-ogrsko armade.

Od najnovejšega časa bodo vsi podaniki sultanovi uživali pravice vsej državi podeljene konstitucije. In ako sta Bosna in Hercegovina dela turške države, bi imeli enako kakor druge narodnosti uživati prednost konstitucije. Ako ne, — bi se vendar morali priznati Bošnjaki in Hercegovci za polnopravne avstro-ogrsko državljane in bi se jim moralo dati vsaj oni minimum konstitutivnih pravic, ki ga uživajo ostali narodi v državi. — Medtem je oseba, pripadajoča avstrijski vladi, nedavno izjavila glasno — kategorično, da naši bratje Slovani, ki prebivajo v teh nesrečnih deželah, ostanejo tudi sedaj v tem brezpravnem položaju. Kot vzrok se navaja kakor običajno njih nesposobnost k samoupravi.

Smešno je to slišati od zastopnika one vlade, ki je 30 let upravljala s pomočjo svojih uradnikov birokratično to zemljo, tembolj, ker bodo poldivji turški Arnavi in Albanci in popolni divjaki — maloazijski Kurdi in njim podobni uživali od sedaj prednosti svobodne, konstitutivne vlade.

Docela naravno je, da so se Bošnjaki in Hercegovci, ki vedo predobro vse to, sedaj vzdramili in da zahteva njih javno mnenje popolnoma pravično in zakonito podelitev elementarnih pravic.

Uprava teh dežel je odgovorila na to naravno mišljenje s poostrenjem represalnih sredstev proti svojepravnosti občanov, svobodi tiska, javnemu mišljenju. Dozdevalo se je, kakor bi se bila nedavno odpravila prejšnja cenzura tiska, v resnici pa še ni bil nikjer lokalni tisk tako kruto preganjan.

Imam v rokah nekoliko številčk sarajevskega lista „Srpska Riječ“, ki so popolnoma ali do polovice bele. Konfisciral jih je sodni urad brez vsakega komentarja, čeprav so bili konfiscirani članki le prevodi iz oficijoznih dunajskih in budimpeštanskih listov: Neue Freie Presse in Magyarórszag, v katerih se je govorilo o pravicah Bosne in Hercegovine do konstitucije.

To označuje po mojem mnenju jako jasno oni nesrečni položaj, v katerem imajo živeti naši bratje Slovani — Srbi le zaradi tega, ker bivajo v zemljah, na katere je vrgla svoj čas mednarodna diplomacija tako nesrečno usodo.

se pri svojem ognjišču počuti najbolj domačega!“ Skoro zlobno se je nasmehnil Bonifacij in poklical natakario.

„Ali bova še enega?“

„Tvoja volja!“

„Daj, Nežka!“

„Ali se odpelješ že danes?“ ga je poprašal Mikuš.

„Ne!“ Jutri s prvim vlakom, tako da dospem k njima na kosilo. Sedaj sta, kakor veš, v tisti vili na Gorenjskem, ki jo je kupil Jurij za slepo ceno!“

„Obilo zabave!“ se je nasmehnil Mikuš in povzdignil čašo.

„Da bi je bilo! Sicer pa sem tega mnenja — ničesar upati, ničesar pričakovati, vse — kar samo pride, da ni človek nikdar preveč iznenaden!“

Tako je dejal Bonifacij, potem pa se zagledal v bučelo, ki se je neutrudno zaletavala v madežasto okno, skozi katero je gledal Mikuš vesele obraze, ki so hiteli po ulici gor in dol.

(Konec prih.)

Po zame nepozabnih praških dneh ne morem smatrati za „tujo“ stvar usodo katerekoli slovanske zemlje.

To naj objasni dozdevanje, kakor bi se vmešal v tuje zadeve.

V avstrijskem državnem zboru predstavljajo samo Čehi mogočno silo, v združenju pak z ostalimi slovanskimi brati je njihov vpliv odločilen.

Jaz sem prepričan, da bo plemenito delo uvedbe vseh državljskih pravic nasproti Bošnjakom in Hercegovcem prvi praktični rezultat praškega slovanskega shoda.

Da bi le že bilo!

Politične vesti.

Avstrijska zunanja politika. Zunanji minister Aehrenthal je imel v zadnjem času dva politična sestanka. V Solnogradu sta se sešla z italijanskim zunanjim ministrom Tittonijem in pred nekaterimi dnevi z ruskim zunanjim ministrom Izvolskim. Sestanki so imeli namen utrditi prijateljstvo med sosednjimi državami.

Deželni zbori na Štajerskem, Češkem, Gališkem in Solnograškem so 15. t. m. začeli zborovati. V češkem deželnem zboru je takoj v prvi seji prišlo do kravalov med nemškimi in češkimi radikaleci.

Na Balkanu. V Bosni in Hercegovini so tri stranke: Hrvatje, ki so katoliki, pravoslavni Srbi in Mohamendanci, ki se zavedajo, da so Srbi. Turkom podeljena ustava vznemirja tudi bosansko prebivalstvo, toda vsled državno-pravnega razmerja, ko se ne ve, ali je Bosna turška provinca ali avstrijska, so nastale različne želje. V tem so si vsi edini, da mora Bosna dobiti ustavo, toda dokler zavzema tako stališče, se ji je ne more dati. Zato zahtevajo Hrvatje, naj se Bosna prikloni Avstriji, Mohamendanci in Srbi so pa zato, da pripade nazaj k Turčiji, kamor v resnici spada in jo je Avstrija le okupirala, da napravi mir in red. — Bolgarska kneževina je razžaljena od Turčije, ker ni bil njen diplomatični zastopnik povabljen na diplomatski dine. Bolgarski poslanik je takoj odpotoval v Sofijo in bo vodilo te posle začasno rusko poslaništvo.

Na Danskem je odstopilo celokupno ministerstvo vsled sleparij bivšega justičnega ministra Albertija. Sleparije so se dogajale že od leta 1885 in se je to že davno slutilo, a se vendar ni nastopilo proti sleparju, ki je intimo občeval na dvoru.

Veseli dogodek v črnogorski vladarski rodbini. Kneginja Natalija, soproga prestolonaslednika princa Mirka, je povila zdravega dečka. S tem je zagotovljeno, da ne bo črnogorska knežja rodbina brez potomcev.

Maroko. Nemiri v Maroku, ki že celo leto razburjajo duhove in ki bi lahko tudi v Evropi povzročili spore, so ponehali in kakor vse kaže, bo nastal mir. Novega sultana Mulej Hafida bodo priznale evropske velesile, kar sta najbolj interesirani državi Španija in Francija že takorekoč storili. Sultan Mulej Hafid je obljubil, da se bo držal pogodbe v Algecirasu in tudi vseh drugih pogodb in obveznosti, ki jih je njegov prednik sklenil v imenu dežele.

Koroško.

Blagoslovljenje „Narodne šole“ v Št. Jakobu v Rožu se vrši v nedeljo 27. septembra t. l. Blagoslovil jo bo prošt Gregor Einspiller in slavnostni govor bo govoril državni poslanec Grafenauer. Za zgradbo „Narodne šole“ je prispevala vsa slovanska zemlja in o nji se lahko trdi, da se je začela s krajevarji staviti.

Za obrambno delo. S Koroškega nam piše prijatelj: Dogodki v Ptujju morajo odpreti oči vsakemu rodoljubi, ki je navdušen za obrambo narodnih pravic. Slovenci smo ravno na Koroškem letos precej nazadovali in od naših podružnic družbe sv. C. in M. jih spi deset! Naši nasprotniki prodirajo na vsej črti, mi smo pa pasivni in celo nasprotujemo edini naši družbi, ki rešuje slovenske otroke pred ponemčevanjem. Velik greh na narodnem telesu stori dotični, ki se ne bo ogrel za družbo sv. Cirila in Metoda, ki je zlasti za nas Korošce rešite-

ljica. Kranjski klerikaleci si lahko dovolijo ta šport, da nasprotujejo družbi, ker ne izgube pri tem nič, pač jim pa še nikakih doneskov ni treba plačati, za nas Korošce bi bilo pa usodepolno, če nas družba zapusti. Vzdravimo se in složimo se brez ozira na prepričanje ter delujmo za našo šolsko družbo, katere se mora okleniti vsak Slovenec!

Kranjsko.

23. skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

Skupščina se je vršila v Ptujju pretečeno nedeljo in je dala Nemcem povod, da so skupščinarje tolovajsko napadli, o čemer poročamo na drugem mestu. Skupščine se je vdeležilo okrog 250 odposlancev, med njimi tudi nekaj državnih in deželnih poslancev. Skupščini je predsedoval prvomestnik, vladni svetnik Senekovič.

Ker nam prostor ne dopušča, obširno poročilo priobčiti, se omejimo le na najvažnejše stvari. Povdarjalo se je zlasti, kako rastejo nemške organizacije, Schulverein in Südmarka, ki hočejo potujčiti naše otroke in našo zemljo, večinoma z nemškimi markami. Preteklo leto se je v nemških naselbinah po Slovenskem posebno dosti podružnic ustanovilo.

Nasprotno se je pa tudi družba sv. Cirila in Metoda osvežila in se še v nobenem družbenem letu na znotraj in zunaj ni delovalo s tolikim uspehom, s tolikim napredkom, kakor v preteklem letu. Pa tudi požrtvovalnost še ni bila nikoli tako velika.

Družbeno šolstvo je obsegalo 15 vrtcev s 17 oddelki in 5 šol z 19 razredi. V preteklem šolskem letu je pohajalo vrtce 914 otrok in šole 1081 otrok.

Družbenih podružnic je bilo 168, od katerih jih deluje 139, 39 jih pa spi in sicer na Kranjskem 10, na Štajerskem 6, na Goriškem 3 in na Koroškem 10.

Dr. Rosina iz Maribora je povdarjal potrebo ustanovitve obrambnega društva, kajti v mariborskem okraju napreduje nemško prodiranje proti jugu. Za obrambno društvo, združeno s posredovalnico glede nakupa zemljišč in oddaje služb se moramo vsi Slovenci združiti.

Predsednik „Prosvete“ je nasvetoval, naj se nastavi družbeni potovalni učitelj, ki bo budil speče podružnice in ustanavljal nove. Predlog se je sprejel.

Župnik Treiber je povdarjal potrebo, da se vsi Slovenci oklenemo naše ljube šolske družbe. Odstraniti je treba vse, kar nas loči in porabiti, kar nas druži. Govornik se zahvaljuje vodstvu, ki je prišlo v nasprotju s prejšnjim vodstvom do edino pravega prepričanja, da je v družbenih šolah treba predvsem vcepiti v otrocih narodno mišljenje in zavednost, drugo naj se pa prikroji krajevnim razmeram.

Drugi govorniki so povdarjali, kako so drugi narodi vedno edini, kadar gre za obrambo narodnih pravic ali za prodiranje, ne loči jih ne politično prepričanje, ne vera. Mi Slovenci, ki smo tako majhen narod, pa še v narodnem oziru nismo edini.

Blagajnik je poročal, da je imela družba v preteklem letu 85.844 K 24 h dohodkov in 76.160 K 67 h stroškov, prebitok znaša 9683 K 57 h. Leta 1906 je bilo 63.983 K 78 h dohodkov in 54.676 K 99 h stroškov. Družbeni dohodki so došli od prispevkov podružnic, daril, nabiralnikov in družbenega blaga, največ od vžigalic 6000 K.

Skupščinarji so bili zadovoljni s poročilom, zadovoljna je pa bila tudi slovenska javnost, ki mora izreči najtoplejše zahvalo marljivemu vodstvu.

Tolovajski napadi v Ptujju na skupščinarje družbe sv. Cirila in Metoda so menda prav po volji naši katoliški v ljubezni do bližnjega „odlikujoči“ se stranki. Saj „Slovenec“ piše tako in nima izraza ogorčenja za banditske nemške kulturonošce. Pravi, da je katoliško kmečko ljudstvo branilo bojazljive liberalne škric. „Slovenec“ se tudi ne zgraža, ko

je nemčurska tolpa nabila župnika Treiberja, ko je napadla kmečke romarje, ko je razbila križ ter teptala po njem. Tako daleč smo prišli v narodnem čutu, da se lahko pobijajo Slovenci, če so liberalci. Narodnomisleči ljudje vidijo zdaj, koliko je narodnost pri S. L. S. vredna, niti verski čut se ji ne oglašja, saj se je ob istem času, ko se je teptalo vero, teplo tudi liberalce. In to je zadoščenje, ki vzbuja divjaško veselje pri kranjskih klerikaleih, ki se še nikoli niso izpostavili kaki nevarnosti zaradi narodnosti.

Preveč kandidatov za deželni zbor ima S. L. S., kakor poroča „Slovenec“ v uvodniku „V ožigled novim volitvam.“ Iz tega članka se vidi bojazen vodstva klerikalne stranke, da se morda kmetje ne bodo dali komandirati, koga naj volijo za poslanca. V tem oziru jih lahko potolažimo: Klerikalni volilec bodo volili kakor se jim bo zapovedalo, pač pa bodo kandidatje delali vodstvu sive lase, ker se jih bo preveč oglasilo in bo vsakdo, ki se zdaj peha za stranko, zahteval plačilo, če drugače ne, v podobni mandata za deželni zbor. Pred kratkim smo o tem govorili v članku „Kranjska politika“ in dotično naše domnevanje se že uresničuje. Vemo, vemo, da bo imelo vodstvo težko stališče, ako hoče vse zadovoljiti. Strah ga je, hud strah in že naprej pomirjuje volilce in kandidate, — zadnjim daje tudi lekcijo, naj bodo lepo tiho in drže jezik za zobmi, dokler ne bo komande od generalov. Delo in navdušenost bo treba plačati, sicer bo joj v taboru!

K notici „Trubarjev spomenik“. Prejeli smo od upraviteljstva Narodnega doma naslednje pojasnilo: V sobotni številki cenjenega lista je čitati, da je uprava „Narodnega doma“ protestirala proti nameščenju Trubarjevega spomenika pred „Narodnim domom“, češ da to ni pravi prostor za Tomaža Trubarja. Svet, na kojem se je prvotno nameraval postaviti spomenik, je last „Narodnega doma“. Odbor za Trubarjev spomenik se je dne 28. m. m. obrnil na mestno hranilnico ter prosil za dovoljenje, da sme spomenik postaviti na omenjenem prostoru. Še tistega dne se je o tem posvetovalo hranilnično ravnateljstvo v navzočnosti predsednika društva „Narodni dom“ in upravitelja tega poslopja. Soglasni sklep je bil, da se v principu ne ugovarja nameščenju spomenika pred „Narodnim domom“, toda dovoljenja za to se ne more prej dati, dokler ni rešeno vprašanje, kako uravnati prostor, ker zahteva spomenik v svojem ozadju zelenih nasadov. O tem sklepu se je takoj naslednjega dne obvestil imenovani odbor s prošnjo, da predloži tozadevni načrt. Odbor pa ni dal na to nobenega odgovora. Pri zgoraj napominani seji ni bilo prav od nobene strani kakega odpora proti nameščenju spomenika pred „Narodnim domom“. Potemtakem je neresnica, da bi uprava „Narodnega doma“ protestirala proti nameščenju Trubarjevega spomenika pred „Narodnim domom“.

Razstava „Otrok“ v Ljubljani v Narodnem domu je otvorjena že od 9. t. m. Razstava je v resnici lepa, velika, zanimiva in raznovrstna ter zasluži, da jo vsakdo obiše. Vstopnina znaša samo 40 v. Radi pomanjkanja prostora ne priobčimo danes posebne ocene, pač pa opozarjamo, naj si jo vsakdo ogleda, ne bo mu žal. Korporativno so se razstave udeležile tržaške Slovenke, prihodnjo nedeljo se jo udeležijo goriške Slovenke. Vsa čast Splošnemu slovenskemu ženskemu društvu, ki je priredilo to razstavo.

Pevsko društvo „Ljubljana“. Tega društva ni naš list nikoli napadal, ker stojimo na stališču, da se pevskih in podobnih društev, naj si bodo potem v klerikalnih ali naprednih rokah, ne sme vlačiti v politiko. Tekmovanje je povsod dobro in v Ljubljani je dovolj moči in materijala, da obstoji lahko še več pevskih društev. „Slovenec“ si kajpada ne more kaj, da bi ne trobil v svet, da je vsaka prireditelj „Ljubljane“ velika klerikalna prireditelj in velik uspeh klerikalne stranke. Zato pa nekateri srboriti strankarji izrabljajo take prireditve, ki bi sicer zaslužile pohvalo, da izdajo „šaljiv list“, v katerega znesejo svoje neslane „dovtipe“. V ospredje postavijo seveda neškodljivega slamnatega moža,

ponižno ovco, ki bi se v svoji najivnosti dal tudi za saharškega cesarja naslikati na šenklavsko cerkev, če bi to zahtevali. Tako je po nedolžnem že enkrat prišel do zaušnice. Tudi pri nedeljski slavnosti narodnih noš, ki jo je priredila „Ljubljana“, so hoteli izdati šaljiv list, toda državni pravdnik jim ga je zaplenil. Lahko si mislimo, kakšni „dovtipe“ so morali krasiti „šaljivo“ število, ako je državni pravdnik v sedanji eri konfisciral ta list. V interesu „Ljubljane“ je, da se je to zgodilo, sicer bi bila lepa slavnost narodnih noš, katero je obiskalo do polovice liberalcev, umazana in bi pokvarila ves utis.

V Cerkljah pri Kranju je prireditelj „Vesne“ vspela nad vse pričakovanje sijajno. Društvo je lahko veselo velikega moralnega uspeha. Prihitelo je toliko ljudstva, da je bilo vse do zadnjega kotička zasedeno. Nad tri četrtine je bilo kmečkega ljudstva; videlo se je, da jim cela prireditelj dobro ugaja. Bili so cenjeni gostje iz Kranja, Kamnika, Ljubljane, Škofje Loke itd.: le škoda, da so ti radi oddaljenosti ali pa radi zveze vlakov prezgodaj morali odhajati. Sl. domžalska godba je igrala v splošno zadovoljstvo; kdor je hotel, se je lahko zasukal na sicer ne preveč obširnem plesišču. Povdariti moramo, da se je vse vršilo v najlepšem redu: nikjer ni bilo nobenega prepira, nobene rabuke, vsem je veselje sijalo iz obraza, dokler ni jutranja zarja in kukurikanje vaških petelinov razredčilo vrst veseljakov in jih polagoma spremilo domov.

Pesmi Jesenka-Doksova. Leta 1905 so izšle te ljubke pesmi pesnika Jesenka, ki mu je bilo vodilno načelo: Kar mi je v srcu, to mi bodi v besedi! — Žal, da ta lepa knjiga še ni razširjena med slovenskim svetom. Založnik te knjige gospod Ivan Bonač, knjigovezec v Ljubljani, bo sedaj začel knjige razpošiljati cenjenim domoljubom na ogled. — Čisti dobiček, ki ga prinese prodaja Jesenkovih pesmi, je namenjen njegovi osiroteli mnogoštevilni rodovini. (Jesenko je ostavil 7 nedoletnih otrok.) Cena elegantno vezanemu izvodu je samo 3 K, s pošto 20 h več. Knjigo je dobiti v vsaki slovenski knjigotržnici. — Kdor prejme knjigo, naj je nihče ne vrne, temveč naj pošlje zanjo malenkosti znesek!

Raznoterosti.

Tolstoj je dobil na dan svoje osemdesetletnice čez 600 brzojavk in tisoč pismenih vošil. Petindvajset najboljših ruskih slikarjev je izročilo jubilarju razkošno opremljen album s slikami Tolstojevih del.

Stjepan pl. Miletić, bivši intendant zagrebškega gledališča, je umrl v Monakovem. Dne 15. t. m. so pripeljali njegovo truplo v Zagreb in je pokopali. Pogreb zaslužnega rodoljuba je bil veličasten, na tisoče ljudi se ga je udeležilo. Na grobu sta govorila Šandor Gjalski in dr. Lazar Car.

Kongres zoper trgovino z dekleti se je vršil pretekli dne v Genfu. V Evropi cvete naj-

hujša trgovina z dekleti pri viteških Madjarjih, v blaženi Ogrski. Posredujejo Židje in pa ugledni politiki, poslanci itd.

Kolera na Ruskem se je z neznansko hitrostjo pojavila ter se kljub zdravstvenim odredbam vedno bolj razširja. V Petrogradu je tekom 5 dni zbolelo 337 oseb, od katerih je 86 umrlo. Ozdravela je samo ena oseba. Listi poročajo, da se je celo v carjevem bivališču v Carskem selu kolera ugnezdila. Strah pred to grozno kugo je umeven in so avstrijske in ogrske sanitetne oblasti ukrenile na ruski meji varnostne odredbe, da se kolera ne zavleče čez mejo. V celem je na Ruskem za kolero zbolelo 6747 oseb in umrlo 3180.

Serum proti sifilitiki. Prvi zdravnik v Pariški bolnici dr. Regnier je iznašel serum proti sifilitiki in dosegel z njim velike uspehe. Učinek tega seruma je nepričakovan, celo pri boleznih, ki so se pred 25 leti inficirale. V treh mesecih je bil dotični popolnoma zdrav. Ker povzročajo sifilitične bolezni bacili, kar je znano, stveno dokazano, se je z novim serumom doseglo, da uniči vse bacile in so se zdravniki izrekli po očitljivih uspehih, da je to sredstvo najboljše zdravilo za sifilitične bolezni.

Bodite z natakariji vljudni. Ena najbolj znanih Pariških restavracij, „Maison dorée“, v kateri so se zbirali umetniki, literatje, igralci in druga umetniška družba, je prenehala biti. Da se je restavracija zanemarila, je bil veliko vzrok pisatelj Aubryet, ki je neprestano šikaniral in zmerjal natakarije ter surovo postopal z njimi. Nekega dne je pa naletel na nepravca. Ko je nekemu natakariju, ki mu je že dlje časa z veliko nevoljo stregel, zopet zabrusil grdo psovko v obraz, je natakari zaklical: „Vem, da izgubim službo, toda predolgo sem prenašal, zdaj boste pa videli, iz kakšnega lesa sem.“ S temi besedami je skočil v Aubryeta, ga zgrabil za vrat in ga davil. Gostilničar je naglo prišel ter zapodil natakarija. Ta se je pri vratih še enkrat obrnil in zasmehljivo zaklical: „Zdaj Vam lahko povem, gospod Aubryet, že tri tedne sem vsak dan pljunil v juho, ki sem Vam jo prinesel na mizo!“

Kako se žepne ure prodajajo. O tem pripovedujejo ameriški listi: V več listih v Filadelfiji se je čital oglas: „Včeraj opoldne se je našla zlata žepna ura. Proti povračilu inseratnih stroškov se dobi v pisarni Mr. Smitha.“ Na ta oglas se zgleda drugo jutro v pisarni človekoljubnega najditelja nek dvomljiv človek. „Prišel sem zaradi najdene ure.“ Mr. Smith se ne briga za potuhnjeni pogled, ampak izvleče iz predalnika „pristno zlato“ uro. „Ali je ta?“ vpraša. „Da, to je moja ura, gospod. Koliko sem dolžan?“ „40 kron.“ „Toliko — —“ „Gotovo, oglašil sem uro v vseh časopisih.“ Po kratkem pomisleku plača „izgubitelj“ zahtevani znesek in jo hitro odkuri. „Pošteni“ najditelj se pa smehlja in pripravi drugo „pristno zlato“ uro ter čaka na druge „poštene“ izgubitelje.

Slavna šolska vodstva in gg. trgovci!

**Naročajte in priporočajte
šolske zvezke
slovenskega izdelka!**

Založnik A. Slatnar v Kamniku. Glavne zaloge v Ljubljani pri V. Kenda, Vaso Petričič, Fr. Iglič i. dr. ter pri trgovcih po deželi.

Edino pravi je samo Thierry-jev balzam

z zeleno **nuno** kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3'60.—. Zavojnina prosta.

Vseposod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, rane itd. — Naročila ali denarne pošiljke je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatecu
Zaloge v več lekarnah.

Čudež industrije!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne **gl. 6'90** in sicer:

- 6 kom. najfin. nam. nožev s pristno angl. klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega kosa;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavni žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gl. 6'90.

Vseh teh **42** predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni **gl. 6'90.** Američansko pat. srebro je znano, skoz in skozi je bela kovina, ki obdrži bojo srebra **25 let**, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inserat ne temelji na **nikakršni slepariji**, zavežem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovanjsko in priložnostno darilo kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer. edino le v **pat. srebrnega blaga** na Dunaji II., Rembrandstr. 19 L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju,

ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo **10 kr.**

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pism:

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. **Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku v Ljubljani.**

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožar, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu. **Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik**
S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen.
Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Mihail Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu.

Steckenpferd- lilijino mlečno milo

Za kožo najmilejše milo.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Proč s peresom!

„LILIPUT“ je pisalni stroj za vsakogar.

Model A K **38.—**

Novi model III K **50.—**

Brez konkurence z ozirom na ceno in uporabnost.

Ni igrača; ne zamenjati s sicer cenejšimi posnetki, ki pa so brez vrednosti; črke tako lepe kakor pri najdražjih pisalnih strojih; črke niso iz mehkega gumija. Razmnožbe vsake vrste. Pretiskalne kopije. Jamstvo za brezhibno delovanje.

Odlikovan na vseh razstavah.

Prospekt zastoj in poštne prosto
pri razpošiljalni družbi

M. Krauss & Co., Kufstein.

Posojilnica v Radvoljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5.500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 %
ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Urađuje se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.**

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Tiskovine

za industrijo, trgovino
in obrt
od navadnega trgovskega zavitka do obširnega cenika.
Tisk umetniških razglednic.
Postrežba točna.

TISKARNA KNJIG IN UMETNIN A. SLATNAR V KAMNIKU

IZVRŠUJE NAJRAZNOVRSTNEJŠE ENO- IN VECBARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI NAJOBSEZNEJŠA DELA. □ IZVRŠITEV VEDNO □ PRIZNANO LIČNA IN PO ZMERNIH CENAH. □

Založništvo

„Našega Lista“ s prilogo „Slov. Gospodinja“
Trgovina s papirjem
in pisalnimi potrebščinami.

Knjigoveznica.
Zaloga in izdelovanje
šolskih zvezkov.

Podružnica v Spletu

Delniška glavica:

2.000.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Podružnica v Celovcu

Res. fond:

200.000 K

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

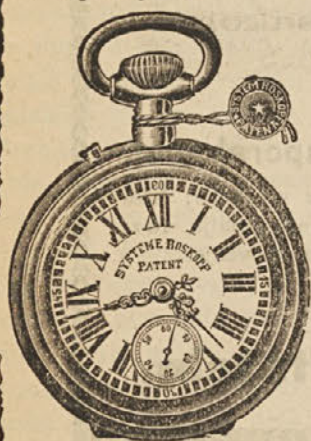
po $4\frac{1}{2}\%$

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Rentni davek plačuje banka sama.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-

čistilo sred-

stvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se povsod

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

„Velika egiptovska sanjska knjiga“

ki obsega 320 strani; razlaganje sanj, navodilo za srečanje, srečni in nesrečni dnevi in kažipot človeškega življenja, kazalo o različnem pomenu sanj po posameznih nebeskih znamenjih.

Cena 60 vinarjev po pošti 10 vinarjev več.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Slovenci spominjajte se podpor-

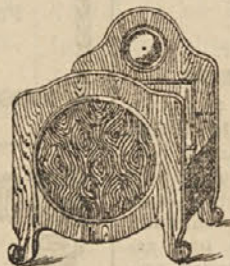
nega društva za slovenske visokošolce v Pragi.

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3. Ustanovljena obrt od leta 1828.

v lasni hiši poleg Fran Josipovega mostu & poprej skoz 24 let na Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo bališče, omare, postelje, mize, stole ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroce, zimnate in na peresih. Ogledala in podobne lastnega izdelka.

Veronika Aenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — največjo zalogo **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehnične in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Slovenci, kupujte užigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega sistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštinih znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skontraciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

$4\frac{1}{2}\%$

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog

K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1907

K 12,888.795-43

Denarni promet

K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $1\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije; na menice po 6% . Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.